

01.05.

6 клас

укр.мова

Добровольська В.Е.

**Узагальнення й
систематизація
вивченого з теми
«Іменник». Розбір
іменника як частини
мови**

Мета уроку

1. Узагальнити і систематизувати знання з даної теми, які ми отримали на попередніх уроках та закріпити їх;
2. Навчитись виконувати морфологічний розбір іменника як частини мови

Актуальне інтерв'ю

1. Перегляньте нижче зразки відмінювання іменників, що вживаються тільки в множині. Визначте, як правильно відмінювати іменники

Н.	окуляри	гроші	ворота
Р.	окулярів	грошей	воріт
Д.	окулярами	грошам	ворітам (-ям)
Зн.	окуляри	гроші	ворота
Ор.	окулярами	грошми, грошіма	ворітьми, ворітами
М.	на/в окулярах	на/у грошах	на/у воротах (-ях)
Кл.	окуляри	гроші	ворота

2. Які іменники належать до незмінюваних?

3. Як визначити рід незмінюваних іменників?

4. Розгляньте творення слів у колонках та визначте правильне написання суфіксів -ичк-, -ечк-.

вулиця → вуличка
полиця → поличка

ложка → ложечка
річка → річечка

Актуальне інтерв'ю

5. Коли пишеться суфікс –ив(о) в іменниках?
6. Коли пишуться суфікси –инн(я), –інн(я), –енн(я)?
7. Коли пишуться суфікси –ен(я)?
8. Як утворюються чоловічі та жіночі імена по батькові?

Василь^ович
Сергій^ович

Василі^вна
Сергії^вна

9. Як відмінюємо жіночі прізвища на приголосний та голосний –о?

Чоловічі	Жіночі
з Василем Симоненком з Андрієм Ковальчуком	з Ніною Симоненко з Надією Ковальчук

10. Як пишуться іменники з часткою НЕ?

Актуальне інтерв'ю

11. Як пишуться іменники разом?

12. Як пишуться іменники окремо?

13. Як пишуться складні іменники через дефіс?

Відмінкові розваги

Поставте іменники в потрібному відмінку. Визначте відмінки, закінчення в іменниках.

Узимку діти люблять їздити на (сани).

На санях
(М.в.)

Я з дідусем на городі працював (граблі).

граблями
(Ор.в.)

Без вікон, без (двері) – повна хата людей.

дверей (Р.в.)

Я насипав зерна (кури).

курам (Д.в.)

На (ворота) були намальовані маки.

на воротах
(М.в.)

(Карпати), я зустрінусь із вами влітку.

Карпати
(Кл.в.)

Чи вистачить цих (гроші) на портфель?

грошей
(Р.в.)

Гра «Редактор»

Виправте помилки узгодження прикметників та дієслів із іменниками. Укажіть рід незмінюваних іменників

Яскраве фламінго

яскравий фламінго (ч. р.)

**Надокучливий цеце
сів на стіл.**

*Надокучлива цеце (муха
= ж.р.) сіла на стіл.*

міцний еспресо

міцне еспресо (с.р.)

високе Кіліманджаро

*висока Кіліманджаро
(гора = ж.р.)*

МЗС утвердила закон.

*МЗС (Міністерство
закордонних справ =
сер.р.) утвердило закон.*

смачна ескімо

смачне ескімо (сер.р.)

багатолюдна Баку

*багатолюдне Баку
(місто = сер.р.)*

Небесні подарунки

Утворіть жіночі та чоловічі імена по батькові, визначте суфікси

Ігор

Ігор**ьович**, Ігор**івна**

Василь

Василь**ович**, Василь**івна**

Кузьма

Кузьм**ич** (Кузьм**ович**),
Кузьм**івна**

Віталій

Віталій**ович**),
Віталі**ївна**

Евген

Євген**ович**, Євген**івна**

Іван

Іван**ович**, Іван**івна**

Отримати
подарунок

Вправа на уважність

**Визначте букви Е, И в суфіксах іменників.
Обґрунтуйте власний вибір.**

Печ...во, рушн...чок, діж...чка,
плет...во, пал...чка, кринич...чка,
оточ...ння, кресл...ння,
кукурудз...ння, пташ...ня, лос...ня,
сон...чко, мар....во, павут...ння,
гус...ня

Перевірте себе

Печиво, рушничок, діжечка,
плетиво, паличка, криничечка,
оточення, креслення, кукурудзиння,
пташеня, лосеня, сонечко, марево,
павутиння, гусеня

Взаємодопомога

Поясни своєму товаришу
правопис **НЕ** з
іменниками в поданих
реченнях

1. Це був не/друг мій, а знайомий.
2. Екологічні будматеріали – не/обхідність ХХІ століття.
3. Не/згода, а розбрат запанував між князями.
4. У не/волі ніщо не миле.
5. Він одразу відчув не/щирість.
6. Не/калина, а верба росла на березі річки.

Перевірте себе

Поясни своєму товаришу
правопис **НЕ** з
іменниками в поданих
реченнях

1. Це був **не друг** мій, а знайомий.
2. Екологічні будматеріали – **необхідність** ХХІ століття.
3. **Не згода**, а розбрат запанував між князями.
4. У **неволі** ніщо не миле.
5. Він одразу відчув **нещирість**.
6. **Не калина**, а верба росла на березі річки.

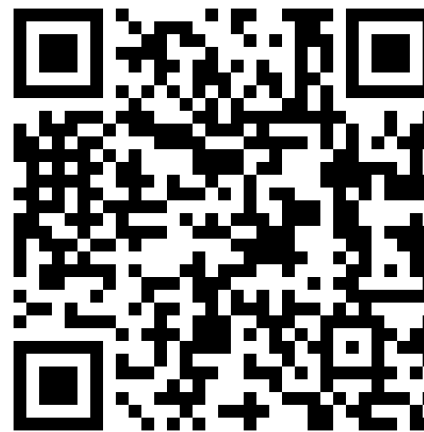
Попрактикуймося

1

<https://learningapps.org/view6639486>

2

<https://learningapps.org/watch?v=px3qkaoet23>

3

<https://learningapps.org/view28611179>

4

<https://learningapps.org/view28611451>

«Корисні поради»

Диктант з коментуванням.

**Завдання: дати пораду товаришеві
щодо правильного написання
складних іменників.**

Плоско/гір'я, аеро/фото/зйомка,
контролер/касир, Гуляй/поле,
електро/станція, пів/лимона,
імпорт/експорт, пів/місяць,
Зірви/голова, 9/поверхівка,
інженер/електрик, міні/диктант,
само/захист, пів/захисник,
мото/спорт, щастя/доля, пів/Європи

Перевірте себе

Плоскогір'я, аерофотозйомка,
контролер-касир, Гуляйполе,
електростанція, пів лимона,
імпорт-експорт, півмісяць,
Зірвиголова, 9-поверхівка,
інженер-електрик,
мінідиктант, самозахист,
півзахисник, мотоспорт, щастя-
доля, пів Європи

Розбір іменника як частини мови

Послідовність розбору

1. Частина мови.
2. Початкова форма (називний відмінок однини).
3. Назва істоти чи неістоти.
4. Назва загальна чи власна.
5. Рід (якщо є), число, відмінок.
6. Відміна; група (для I та II відмін).
7. Синтаксична роль.

Зразок усного розбору

Непорушно стоять високі, пожовклі соняшники.

Соняшники – іменник, початкова форма *соняшник*; неістота, загальна назва, чоловічий рід, множина, називний відмінок, друга відміна, тверда група; у реченні є підметом.

Зразок письмового розбору

Соняшники – імен., п. ф. *соняшник*, неіст., заг., ч. р., мн., Н. в., II відм., тв. гр., підм.

Морфологічний розбір

Виконайте розбір
виділених іменників

1. Заспівай мені, **бабусю**, тиху
колискову (О.Білозір).
2. І вишні по **садках** стояли з
рушниками, чекали на сватів, які
давно вже йшли (Є.Гуцало)

**Учениця
Світланка дарує
тобі зірку за
роботу на уроці.
Обери ту, настрій
якої відповідає
твоєму.**

Рефлексія

У мене гарний настрій. Тема не дуже складна. Завдання не злякали мене, хоч були помилки.

У мене чудовий настрій. З більшістю завдань впорався(-лась). Тема не здалась мені складною.

Мені сумно. Тема дуже складна. Матеріал наче зрозумів (-ла), але було багато помилок.

Я боюсь. Взагалі нічого не було зрозуміло. На завданнях припускався (-лась) безлічі помилок.

Домашнє завдання

1. Повторіть тему «Іменник» (параграф 32-37, стор. 111-126 за підручником), підготуйтеся до контрольної роботи
2. Виконайте письмово в зошиті морфологічний розбір іменників (слайд 17)

